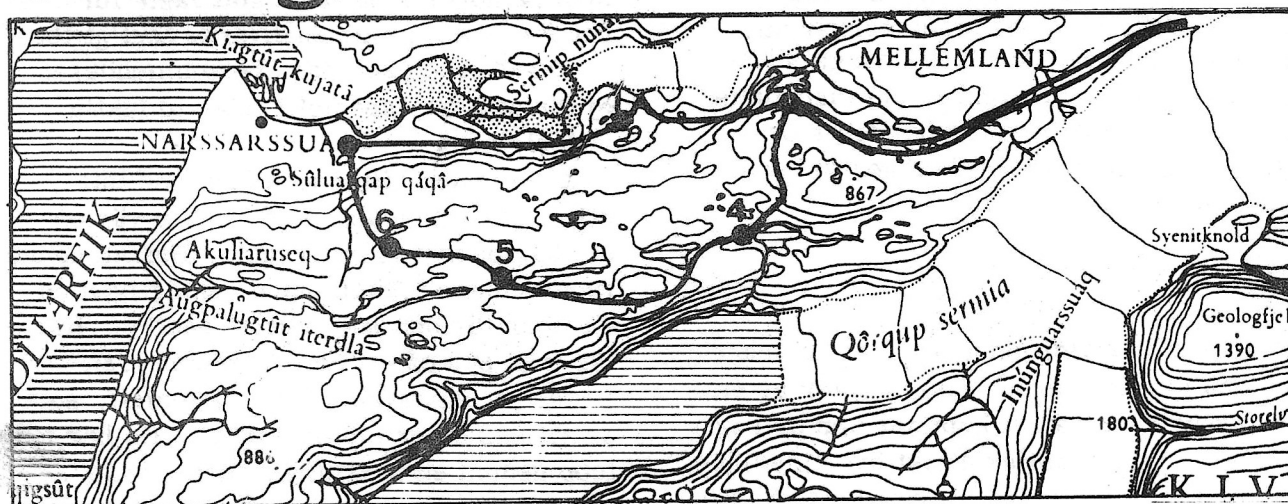

LEDBESKRIVNINGAR

Vandringar i Mellemland

Rapport 1

Efter Weidic, Meddr. om Grønland, 1965

Rapport 2

RAPPORT 1 av Lars-Åke Johansson

DAG 1

Från baslägret startade vi vår vandring längs vägen, som gick upp till f d amerikanska sjukhuset. Efter ruinerna av sjukhuset kan man följa en "traktorväg" ned mot glaciären. Efter att vägen upphör nere i deltat, vidtar en upptrampad stig. En bit före glaciärens utlopp i deltat, går stigen brant upp på berget (utmärkt med röd målarfärg). Den första lägerplatsen var belägen vid den mindre av de två sjöarna. Bra lägerplats som rymmer några tält.

DAG 2

Vandring ned mot isen. jobbigt att gå och svårt att komma ut på isen. Fortsatte där- efter uppåt i Mellemland en mycket kraftig stigning, trots detta lättgånget med få blockmarker, fin utsikt mot glaciären. 2 och 3 tältplatsen i närheten av den lilla sjön med en tillrinnande bäck.

DAG 3

Denna dag gjorde vi en vandring upp mot spetsen av Mellemland. Vi kom inte ända

fram till spetsen på en stor ravin som verkade svår att passera. Det bör kunna gå bättre, om man går längre in i landet. Vi gick sista biten på den branta kanten mot isen, svårt att ta sig ned till isen. Samma lägerplats som föregående natt.

DAG 4

Denna dag bjöd på en mycket arbetsam vandring över sten och blockmarker upp och ned i djupa raviner. På många ställen var det svårt att avgöra, om man kunde komma fram, kikaren var här till stor nytta. Lägerplatsen var belägen vid den södra änden av sjön.

DAG 5

Vi vandrar mot Qôrqup-glaciären, mycket sten och blockmarker, vi ser rester av ett får i en ravin. När vi kommer upp ur ravinen har vi en fantastisk utsikt över glaciären. Vi ser också kalvningen vid glaciärkanten och hur en mängd isberg fortsätter ned i fjorden. Här uppe bland sten och grus finns stora bestånd av blåklockor. Under den fortsatta vandringen passerade vi stora sandfält och områden med söndervittrade stenar.

Lägerplatsen låg en liten bit från änden av den stora sjön. Här hittade vi för första gången något som visade att här varit andra människor före oss, en rostig konservburk.

DAG 6

Mot Narssarssuaq. På att det började regna, slog vi läger i närheten av den sjö vars utlopp är den bäck som rinner ned till sjön vid baslägret. Under dagen såg vi spår av polarräven.

DAG 7

Vi gick ned mot baslägret. Vi hamnade här i en massa besvärliga videsnår, som var svåra att komma igenom. Så småningom kom vi ned till den gamla militärvägen uppe vid resterna av radiostationen.

Några allmänna synpunkter: Vi gjorde inga större upptäckter, det var jobbigt att gå, mycket mygg, kartan stämde dåligt, och vi träffade inga andra människor på hela tiden.

RAPPORT 2 av Bert Regensburg

Upp från det gamla ruinområdet vid slutet av asfaltvägen. En stig (fårstig?), tydligt synlig nerifrån, går här upp på skrå från vänster till höger genom videsnår. Stigen slutar i en liten dal, som passerar på höger sida (varnas för hala stenar), därifrån rakt upp över hed/lera, senare grus, halt men på höger sida finns gott fäste för båda händer (klättrvana önskvärd, farligt för oerfarna med packning, rekommenderas ej för nedfart, speciellt inte vid fuktig väderlek).

Ovanför dalen lättgången hed med lätt stigning. Långsamt uppför, lite västerut, här passerar en "rygg". Bakom denna finner man en "Steinmann" antagligen användbar för den som vill gå nedför. Här får man syn på ett par småsjöar (18).

Dessa är upphovet till det vattenfall, som kunde ses öster om baslägret. De har tilllopp genom en skärning i nästa "rygg".

För att undvika branta raviner passerades denna rygg i rakt nordsydlig riktning, också om detta inte är den lägsta punkten. På toppen av ryggen finns 2 småsjöar (ungefär vid Q i Akuliaruseq på kartan). Då man kommer över ryggen har man fin utsikt över nordsluttningen av 900 m toppen (kartan), Tungudliarfik sedd genom ravinen som går ned mot fjorden, och några småsjöar (1 & 2). När man går vidare österut, skall man akta sig för att förlora för mycket i höjd och gå norr om sjö 2 för att nå sjö 3. Denna passerar på nordsidan, och om man går mellan sjö 3 och 19, når man ingången till den torra dalen (4).

Som ett alternativ, kunde man gå ner till sjö 2, följa den längs norra stranden och försöka komma fram till inloppet av älven, som kommer från vattenfallet (6). Detta sker genom att gå mellan sjö 2 och 3. Jag tog inte denna väg, och vaden torde bli fler än ett. (För att nå sydsluttningen av 900 m toppen, bör man gå mellan sjö 1 och 2. Om man går nedanför sjö 1 (omöjligt på en ravin) förlorar man för mycket i höjd.

Dal 4 ("den torra dalen"). Ett intressant landskap med aspekter på både erosion och erosionsmotstånd. Några sluttningar t ex S om sjö 5, visar huvudsakligen fint material sorterat i rader, som ligger parallellt (uppfrysningsfenomen?, vinderosion?).

Efter sjön passeras en gruskulle. Härifrån en underbar utsikt mot sjö 11, med ett nuntaklandskap långt i bakgrunden.

Sydstranden av sjö 11 verkar lättgången. Alternativ: nordstranden, vilket betyder att man förlorar mycket i höjd, ett annat alternativ är den väg jag tog: neråt mot vattendelaren och upp på andra sidan, där en liten bäck går ned mot sjö 2. Denna bäck försörjs av två småsjöar, av vilka den ena hade en jämn omgivning, som erbjöd tältplatser. Förutom en större sjö (15), som inte kollades för tältplatser, var denna sjö den högst belägna plats, där man kunde ha tältplatser nära vatten. OBS! SW om topp 900 m finns en massa småsjöar, som inte finns på någon karta, och dessa kan erbjuda goda tältplatser, men de är för avlägsna för att tjäna som basläger för korta turer upp mot glaciären.

Huvudkammen på "platån" ligger ganska nära sydstranden av sjö 11. För att komma österut, kan man följa kammen längs dess sydsida (inte mycket nivåskillnader) eller också gå litet närmare Qôroq i hopp om att se lite mer av fjorden och glaciären. Då måste man dock gå betydligt mer söderut från lägerplatsen (1/2-1 timmes marsch söderut). Vid 7 eller något mera mot NE passerar man en sjö med grön vegetation. Denna rinner ut mot Qoroq. Om man går så lågt, skall man försöka nå kammen genast för att undvika fler omvägar. Slutningen (8) utgör den smala passagen till granit/gnejsdalen. Nordsidan av kammen erbjuder en 40° grusslutningar, tröttande och sliriga. Att gå över kammen strax S om toppen är det bästa. Sedan nedåt mot det gröna området strax E om sjö (9), sedan mot vänster, neråt mot slutningen (20) som öppnar vägen till östra delen av Mellemland. I själva verket är jag inte säker på om man kan göra denna passage. Vet ej om sjö 12 rinner ut i Qoroq. Om man går lite mer mot vänster (fall inte ner för den lavklädda trappan, som leder rakt ned i sjö (12)) har man en fin utsikt ned i sjö 12. Vid pilen på kartan finns en liten sjö liten ovanför den större. Vid den finns troligen bra tältplats. Den kan nås från nordsidan av

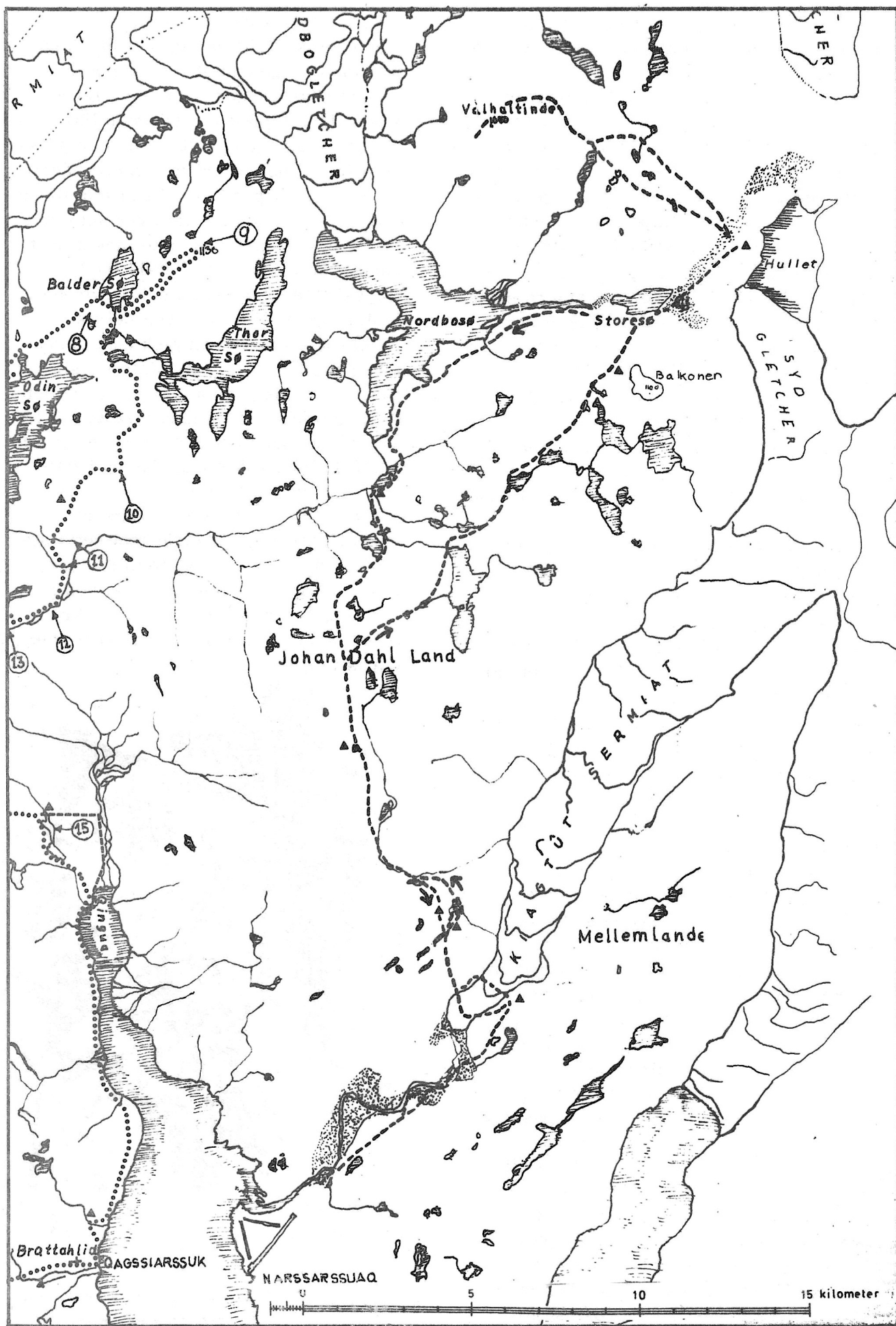
sjö 12 eller från slutning 20.

Topp 900 kan lätt bestigas från sydsidan av sjö (15), genom att man bara försöker nå den högsta punkt man ser. Då man ser ut från toppen förstår man lätt, varför orienteringen på 700 m platån är så besvärlig: hela området saknar några som helst riktpunkter. Eftersom toppen inte höjer sig så mycket över det övriga, ser man det intressantaste längst bort: nunatakområdet, Johan Dahl land, Qagssiarssuk låglandet och Isfjorden. Igdlertigssalik syns endast delvis. Nedfärden från toppen gick rakt norrut längs några snöfläckar. Inte särskilt svårt, lite lösa stenar. Den nedre delen av myrmark. Återvägen mellan sjö 1 och 2 över hedmark mot en liten sjö och härifrån norrut förbi p. 630 på kartan utan att förlora i höjd.

Vid p 17 ett slags förkastningsdal: en dubbel skärning vinkelrät mot den flata klippsidan. Resten av återfärden är något oklar. Färden gick rakt ned i riktning mot hamnen, denna väg är brant och med videsnår och rekommenderas inte.

Bestigningen av toppen vid
Narsak - C:a 680 m.ö.h.

Beskrivning av en led i Johan Dahls land

En bra väg från Narssarssuaq upp i Johan Dahls land borde vara en transport över eller runt glaciärälven norr om Narssars-suaq.

Vill man istället upp på Mellemland kli-ver man upp på platån lättast vid vatten-reservoaren i Narssarssuaq. Då vi ej kunde ordna transport över älven gick vi längs dalgången åt NO och följde därvid en rödmarkerad stig. Det är lättast att följa den av de två som går närmast älven. Älven är ej vadbar.

Strax före glaciären viker stigen av brant uppåt följande en liten bäckravin. Uppe på krönet passerar den två små sjöar. Där-efter bär det neråt. Rösningen slutar vid glaciären och går tätt förbi en liten rund och fiskrik sjö.

Vi rekognocerade en väg över glaciären i rösningens förlängning. Det gick hygg-ligt att med broddar ta sig över men på andra sidan var man tvungen att följa berget söderut för att komma upp. Detta innebar en del svårigheter.

En enklare väg, vid detta tillfälle, var att före glaciären gå söderut över några höjder och ner mot jökelfronten. Där kunde man på en sträcka av knappt 50 meter komma ut på glaciären. Sedan gick det lätt att på plan is ta sig över. På andra sidan mötte en glaciärälv som kunde korsas på två ställen. Det ena var ca en km NO ut. Det andra var en vass moränrygg på isunderlag. Då vi kom tillbaka 12 dagar senare hade ryggen förändrat utseende men var väl gångbar. Då var även delar av glaciären på östra sidan, vid insteget i berget, översvä-mad med drygt en halv meter vatten vilket gjorde att man fick gå en liten om-väg över ett delvis sprickigt område för att nå berget.

Man går uppför moränbryggan och sedan lättast på skrå på ungefär samma höjd, korsar en liten bäck och kan sedan på "ostsidan" av dalen ta sig uppför den branta sluttningen. Därefter gick vi norrut, rundade en liten sjö på ostsidan och vek därefter åt NV. Vandrade sedan längs dalbotten norröver. Förhållandevis lättgånget, lättnavigerat och inga större vad. Uppe på passkrönet har man fin ut-sikt över Nordbosö och Valhaltinde med inlandsisen i bakgrunden.

Här vek vi av mot NO och gick på skrå över branta snöfält och blockiga ras-branter. Lättare torde vara att gå ner längs snöfältet rakt norrut och sedan vi-ka av mot NO om man skall åt detta håll. Detta trots att man måste uppför igen. I fortsättningen blir vandringen lättare. Vi valde nordostlig riktning mot Balkong-en. Hade därvid alla sjöarna på sydost-sidan. Vacker väg. Från Balkongen fin överblick över Hullet och betagande ut-sikt över fjällvärlden och inlandsisens utlöpare.

Att döma uppfifrån Balkongen verkar det vara möjligt att ta sig över till och upp på norra delen av Mellemland.

Vi fortsatte väster om Balkongen rakt mot Langesö. Överstrifningsområdena kring sjöarna var vid detta tillfälle lätt-gångna klapperstensfält som delvis var gräsbevuxna.

Hullet är en isdämd sjö med vattenstånds-variationer enligt uppgift upp emot 100 meter. Lär tömma sig 1-2 gånger år-ligen via en älv under glaciären. Därvid kan man under ca 3 dagar iakttaga en kraftig vattenståndsökning i älven norr om Narssarssuaq. Sjön är full med is-berg och runt omkring står mängder med mycket stora isberg på stranden. Sevärt. Från Langesö företogs vandringar dels mot Ostgletcher och dels till Valhaltindes topp.

Vi följde Hullets strand där det är mycket lättgånget mellan isbergen. Sned-dade sedan och följde älven från Ost-gletcher. Man kommer då fram till den djupa "canyon" i vars botten älven går. Ett stycke upp bildar älven ett ca 50 meter högt fritt fall just bakom en tvär böj i ravinen. Ovanför detta ställe ligger älven öppen men är hela vägen ända upp till glaciären ej vadbar. Detta trots att älven i sin övre ände består av flera smärre armar.

Glaciären är i den östra delen på fram-ryckning, där är fronten brant och söndertrasad. I södra änden var fronten också brant men slät. Framför sig sköt den en nybildad vall av markavskrap. I sydvästra delen bildade isen en brant backe där man relativt lätt kunde pro-menera upp på isen. En liten rundtur företogs. Det gick lätt att kryssa sig

Hullet är en isdämd sjö som periodiskt avtappas tvärs genom glaciärtungan Kiagtut Sermiat. Avtappningen rör sig om cirka 130 meter! Den flod som då uppkommer i älven vid Narssars-suak har hittills stoppat alla tankar på broslagning över denna,

fram mellan sprickorna.

På återvägen gick vi till den lilla sjön norr om Hullet. Fortsatte därifrån på ungefär samma höjdlinje tillbaka till Langesö. Lättgånget.

En bra väg att nå Valhaltindes topp är att från Langesö följa bäckravinen och dalen mot NV och sedan gå halvcirkelformat för att nå toppen från norr. Ingen klätterutrustning behövs.

Någon kilometer från Langesö blir Bäckravinen brant med blockiga rasbranter på sidorna. Det går att fortsätta rakt fram och gå upp på ravinens SV sida. Väl uppe är det bekvämt att fortsätta nere i dalen för att efter ett par kilometer ta sig uppför och gå mellan sjön 1140 och höjden 1260. Därefter fortsätter man relativt lätt över höjder och snöfält till toppen. Endast på ett ställe möter man en brant bäckravín där det dock går att ta sig upp på ena sidan eller i själva den lilla bäcken. Vill man ej gå uppför den första ravinen, vid Langesö, kan man en bit upp vika av söderut och halvcirkelformat gå mot de två små sjöarna ovan dalbotten. Väl uppe på Valhaltinde har man naturligtvis en fin runtomsiikt.

Från Langesö vandrade vi tillbaka söder om Storesö och följde sedan stranden av Nordbosö. Mestadels är det plant och lättgånget.

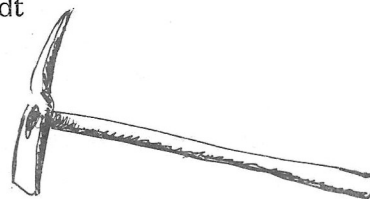
Avflödet från Nordbosö utgörs av en bitvis mycket strid älv. Den är helt omöj-

lig att vada över. Försök har gjorts ner till ca 1,5 km nerströms den lilla sjön söder om Nordbosö. Enda sättet att ta sig över torde vara t.ex. en gummibåt. Några personer lär ha tagit sig västerut längs älvens sydsida. Det lär ha varit brant och besvärligt vid nästa sjö nerströms.

Från sjön söder om Nordbosö vandrade vi i stort sett söderöver för att komma upp i samma pass vi gick genom på utvägen. Den sträckan är vacker, problemfri och lättgånget.

Tillbaka till Narssarssuak följdes sedan samma sträckning som på utvägen.

Åke Brandt

ALLMÄNNA SYNPUNKTER PÅ VANDRING I JOHAN DAHLS LAND

Ingen utrustning utöver den gängse för vandringar i sommarfjäll krävs. Som fotbeklädnad duger stövlar lika bra som "bondeförbundare". Vid glaciärvandring fungerar broddar bra åtminstone på mindre branta partier. Detta beror på att glaciärerna nästan helt saknade snö vilket gjorde att broddarna fick fäste. Lina förstås önskvärd.

Balkongen. Solnedgång över inlandsisen,

I förgrunden Nordbøø med isberg som kalvat från Nordbogletcher. I bakgrunden reser sig Valhaltindes topp 1650 m. ö. h.